

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่นจังหวัดเลย Factors related to sexual behaviour among youth in Loei province

รณรงค์ ศรีพล พ.บ.

Ronnarong Sripol M.D.

โรงพยาบาลผาขาว

Phakhao Hospital

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นวัยรุ่นอายุระหว่าง 14-19 ปี จำนวนรวมทั้งสิ้น 749 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษา และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ One-way ANOVA และ Chi-square test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการศึกษาพบว่าลักษณะสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษา) และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การใช้สารเสพติดประเภทเห่า เบียร์ ไวน์ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยพบว่าวัยรุ่นที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้งที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการ แต่มีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ และนักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาลักษณะต่างกัน มีระดับความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยพบว่านักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่านักเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ ดังนั้นการขยายผลโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษาไปยังสถานศึกษาอื่น ๆ อย่างครอบคลุม อาจเป็นแนวทางที่ดีและเหมาะสมในการดำเนินงานต่อไป และกิจกรรมหรือการส่งเสริมความรู้ต่าง ๆ ควรจะต้องมีข้อมูลที่เน้นทั้งการไม่มีเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ทั้งนี้กลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ควรเน้นการชะลอหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์ต้องเน้นทางเลือกต่าง ๆ ในการป้องกัน และการเข้าถึงการใช้วิธีการป้องกันต่าง ๆ ได้

คำสำคัญ: พฤติกรรม เพศสัมพันธ์ วัยรุ่น ปัจจัย

Abstract

This research is an analytical research. The purpose of this research is to study Factors relating to Sexual Behaviour Among Youth that studying in the a different schools. The study was conducted on a sample of 749 youths aged 14–19 years studying within schools under. The Secondary Education Service Area Office which both participated and not participated in the project of teaching sexuality education process and schools under the Vocational Education Commission. The data were analyzed by a computer program. The statistics used for data analysis were a descriptive statistics, such as frequency, percentage, average, and standard deviation and inferential statistics used to test hypotheses as One-way ANOVA and Chi-square test. The study found that the kind of schools (schools under The Secondary Education Service Area Office which both participated and not participated in the project of teaching sexuality education process and schools under the Vocational Education Commission) had a relationship with experience using these types of drugs, beer and wine, experience of sexual intercourse, behavioral addiction (substance abuse and alcohol) on the last sexual intercourse at statistical significance ($P < 0.01$). It was found that students in schools under the Vocational Education Commission had more experience of sexual intercourse than youths in the schools under The Secondary Education Service Area Office which both participated and not participated in the project of teaching sexuality education process. But the experience of drinking alcohol lower than schools under The Secondary Education Service Area Office which not participated in the project and students who study in different schools had different Knowledge at statistical significance ($P < 0.01$). It was found that students in schools under the Secondary Education Service Area Office which participated in the project of teaching and learning sexuality education process had higher average than students in the schools under the Vocational Education Commission and schools that not participated in the project and schools that not participated in the project. Therefore, the extension of the project of teaching all-around sexuality education to others schools inclusively. That may is a good and properly method to go on the project. About activities or knowledge encouragement, the information should be entirely focused on abstinence and have safe sex. However, youths who have never sexual intercourse should focus on slow or no sexual intercourse. Those who have sexual intercourse should focus on prevention and access to various method of protection.

Keywords: Behaviour, sexual intercourse, youth, factor

บทนำ

สภาพปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่น ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น ได้แก่ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และอื่นๆ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาทางสาธารณสุขที่มีความเชื่อมโยงกับมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะปัญหาในกลุ่มวัยรุ่น ส่งผลให้เกิดปัญหาตามมามากมาย

ทั้งการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง การทอดทิ้งทารกและการติดเชื้อต่างๆ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ⁽¹⁾ นอกจากนี้วัยรุ่นจำนวนมากยังเข้าถึงไม่ถึงข้อมูล และบริการด้านเพศทำให้วัยรุ่นขาดความรู้และทักษะการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยง ไม่ได้รับการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศอย่างต่อเนื่อง ขาดความเข้าใจเรื่องการคุมกำเนิดอย่างถูกวิธี ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้เมื่ออยู่กับเพศตรงข้าม ถูกกระตุ้นอารมณ์เพศจากสื่อทางลบ และใช้สารเสพติด

รวมทั้งการเข้าไม่ถึงบริการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพ⁽²⁾

ในปี 2557 จังหวัดเลยมีจำนวนประชากรวัยรุ่นอายุ 10-19 ปีจำนวน 91,354 คน คิดเป็นร้อยละ 14.44 ของประชากร ทั้งหมด⁽³⁾ จากข้อมูลของสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขปี 2556 พบว่า อัตราการคลอดแม่ที่เป็นวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีของจังหวัดเลย เท่ากับ 53.50 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี พันคน เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลในระดับประเทศนั้นเป็นอันดับ 3 ในเขต และอันดับ 5 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากจังหวัดบึงกาฬ บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และสกลนคร และเป็นอันดับที่ 38 ของประเทศ และในปี 2557 มีอัตราการคลอดบุตรในวัยรุ่น 15-19 ปีเท่ากับ 51.94 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี พันคน⁽⁴⁾ และจากข้อมูลสถานการณ์แม่วัยรุ่นในจังหวัดเลย โดยงานควบคุมโรคเอดส์และกามโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลรายงานมารดาคลอดบุตรที่มีอายุ 10 - 19 ปี ย้อนหลัง 3 ปี (ปี 2553-2556) ในภาพรวมพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี 2552 ร้อยละ 17.10 ปี 2553 ร้อยละ 17.20 ปี 2554 ร้อยละ 18.41 ปี 2555 ร้อยละ 17.72 และปี 2556 (ข้อมูลถึงเดือนมิถุนายน) ร้อยละ 17.76⁽⁵⁾ นอกจากนี้ปัญหาการติดเชื้อเอชไอวี/โรคเอดส์ จากข้อมูลรายงานสถานการณ์โรคโดยศึกษาเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน พบว่าวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15-24 ปี จังหวัดเลยมีแนวโน้มในการติดเชื้อเพิ่มขึ้น โดยมีอัตราการติดเชื้อเอชไอวีต่อประชากรแสนคนระหว่างปี 2552-2555 เป็น 19.39, 21.71, 26.24 และ 34.96 ตามลำดับ⁽⁶⁾ และยังพบว่าอัตราการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่อประชากรแสนคนก็เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนระหว่างปี 2552-2555 โดยมีอัตรา 33.40, 32.57 และ 50.30 ตามลำดับ และ ในปี 2555 มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนเท่ากับ 66.64⁽⁷⁾ อัตราการใช้ถุงยางอนามัยในวัยรุ่นยังลดลง จากร้อยละ 75.00 ในปี 2554 เป็นร้อยละ 55.55 ในปี 2555 และจากการนิเทศติดตามการดำเนินงานจัดบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นและเยาวชนของหน่วยบริการสาธารณสุขในเขตจังหวัดเลย ปี พ.ศ.2556 พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงบริการด้านอนามัยเจริญพันธุ์ในสถานบริการสาธารณสุข

เท่าที่ควร

จากสถานการณ์ดังกล่าวเห็นได้ว่าสภาพปัญหาของวัยรุ่นและเยาวชนจังหวัดเลยนั้นครอบคลุมทุกด้านไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น แม่วัยรุ่นเพิ่มขึ้น การติดเชื้อเอชไอวี การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นจังหวัดเลยมีการสื่อสารกับเพื่อนและสนใจเทคโนโลยีมากกว่าการสื่อสารกับครอบครัว ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเสี่ยงต่างๆที่จะตามมา⁽⁸⁾

ปัจจุบันการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษาในระบบโรงเรียนได้รับการยอมรับว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะชีวิตแก่เด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา เนื่องจากสภาพการรับรู้เรื่องเพศของเยาวชนมีรูปแบบหลากหลาย ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในครอบครัว โรงเรียน หรือกลุ่มเพื่อนเพียงเท่านั้น เด็กและเยาวชนยังสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่แบบไม่จำกัด ปัจจัยดังกล่าวนี้ทำให้พฤติกรรมทางเพศและสภาวะเพศวิถีของแต่ละคนมีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสถานภาพและสิ่งแวดล้อมของการดำเนินชีวิต การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาจึงต้องทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและจำเป็นสำหรับ “ผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้” ที่ต้องพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะและรูปแบบการสอนให้สอดคล้องด้วยเช่นกัน⁽⁹⁾

“เพศศึกษารอบด้าน” เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของการให้ผู้เรียนมีข้อมูลครบถ้วนทุกแง่มุมเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ และพัฒนาทักษะจำเป็น คือ การคิดวิเคราะห์ การไตร่ตรอง และการประเมินโอกาสเสี่ยง การสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพ รวมถึงการตัดสินใจอย่างรอบคอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีทางเพศของตนเอง ซึ่งมีความแตกต่างและหลากหลายในแต่ละบุคคล เนื้อหาในหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน จึงมีสาระสำคัญมากกว่าเรื่องการเจริญเติบโต พัฒนาการทางเพศ การวางแผนครอบครัว และมากกว่ามุมมองต่อเรื่องเพศที่เรียกว่าเป็น “เพศสรีระ” หรือการแบ่งหญิงและชายด้วยความแตกต่างทางร่างกายเพียงประการเดียวแต่ครอบคลุมเรื่อง “เพศสภาวะ” คือ การมองเพศในมุม

สังคมวัฒนธรรมที่มีส่วนกำหนดความเป็นหญิง ความเป็นชายและ “เพศวิถี” หรือวิถีการดำเนินชีวิตตามรสนิยมหรือเพศของตนเอง ภายใต้สภาพสังคมไทยอย่างเช่นทุกวันนี้⁽¹⁰⁾

จังหวัดเลยโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เขต 2 และเขต 3 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย เห็นความสำคัญและตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้ลงนามความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี และองค์การแพธ (PATH) ดำเนินโครงการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน สำหรับเยาวชนในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา โดยจากปีพ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบันมีสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย เขต 19 สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัยในสังกัดเขตท้องที่จังหวัดเลยเข้าร่วมโครงการ จำนวนรวมทั้งสิ้น 36 สถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 25 ของสถานศึกษาทั้งหมด การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งที่เข้าโครงการ และที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน เพื่อข้อค้นพบ สารสนเทศที่ได้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาปรับปรุง แนวทางดำเนินงาน แก้ไขปัญหาที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ ประสบการณ์การใช้สารเสพติด พฤติกรรมการสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด พฤติกรรมการใช้สารเสพติด สารมึนเมาเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก และระดับความรู้ด้านโรคเอดส์ จำแนกตามสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เข้าโครงการ และไม่ได้เข้า

โครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา)

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นจังหวัดเลย

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Cross-sectional Analytic study) โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ กลุ่มวัยรุ่นอายุระหว่าง 14-19 ปี จำนวนรวมทั้งสิ้น 749 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษา 1 แห่ง (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่ได้เข้าโครงการฯ 1 แห่ง (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 5) และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการฯ 1 แห่ง (ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2) ในเขตพื้นที่จังหวัดเลย เลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยช่วงเวลาเก็บข้อมูลอยู่ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2557

เครื่องมือที่ใช้วิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) สภาวะการด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ซึ่งประยุกต์มาจากแบบสอบถามการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของสำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

วิธีการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการโดยประสานงานกับสถานศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบรับทราบ และแจกแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเองแล้วเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง บันทึกข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เช่น ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิง

อนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ One-way ANOVA และ Chi-square test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตที่เข้าร่วมโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 299 คน จำแนกเป็นเพศหญิง 211 คน (ร้อยละ 70.6) เพศชาย 88 คน (ร้อยละ 29.4) นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษา จำนวนทั้งหมด 257 คน จำแนกเป็นเพศหญิง 159 คน (ร้อยละ 61.9) เพศชาย 99 คน (ร้อยละ 38.1) และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาจำนวนทั้งหมด 193 คน จำแนกเป็นเพศหญิง 131 คน (ร้อยละ 67.9) เพศชาย 62 คน (ร้อยละ 32.1) ประเภทการพักอาศัย ในภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดามากที่สุด ร้อยละ 78 รองลงมาคือ พักกับญาติ (ลุง ป้า น้า อา) ร้อยละ 11.5 พักกับบิดาหรือมารดาคนเดียวร้อยละ 6.9 พักกับเพื่อนร้อยละ 1.7 และ พักกับแฟน ร้อยละ 1.2

ประสบการณ์การใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่เข้าโครงการพบว่าส่วนใหญ่เคยดื่มเหล้า เบียร์ ไวน์มากที่สุดร้อยละ 90 รองลงมาคือ เคยใช้กัญชาร้อยละ 5.38 และเคยใช้ยาบ้าร้อยละ 2.31 ประสบการณ์การใช้สาร

เสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่เข้าโครงการพบว่าส่วนใหญ่เคยดื่มเหล้า เบียร์ ไวน์มากที่สุดร้อยละ 81.21 รองลงมาคือ เคยใช้กัญชาร้อยละ 10.74 และเคยใช้ยาบ้าร้อยละ 4.03 ประสบการณ์การใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เคยดื่มเหล้า เบียร์ ไวน์มากที่สุดร้อยละ 88.32 รองลงมาคือ เคยใช้กัญชาร้อยละ 5.84 และเคยใช้ยาบ้าร้อยละ 4.38

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ไม่เข้าโครงการ พบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 10.8 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการ พบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 26.8 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 71.5 โดยจำนวนนี้มีพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่เข้าโครงการ พบว่ามีการสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 51.6 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการพบว่ามีการสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 65.7 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายของวัยรุ่นในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา พบว่ามีการสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 56.4 รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละกลุ่มเป้าหมายผู้ตอบแบบสอบถามจากสถานศึกษา 3 ลักษณะ จำแนกตามเพศ ประเภทที่พักอาศัย ประสบการณ์การใช้สารเสพติด ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย

ข้อมูลทั่วไป	ลักษณะสถานศึกษา			รวม
	สพม.ไม่เข้า โครงการ จำนวน (ร้อยละ)	สพม.เข้าโครงการ จำนวน (ร้อยละ)	อาชีวะ จำนวน (ร้อยละ)	
เพศ				
1. ชาย	88 (29.4)	98 (38.1)	62 (32.1)	248 (33.1)
2. หญิง	211 (70.6)	159 (61.9)	131 (67.9)	501 (66.9)
รวม	299 (100)	257 (100)	193 (100)	749 (100)
ประเภทที่พักอาศัย				
1. พักอาศัยกับบิดาและมารดา	244 (81.6)	196 (76.3)	144 (74.6)	584 (78.0)
2. พักอาศัยกับบิดาหรือมารดาคนเดียว	17 (5.7)	22 (8.6)	13 (6.7)	52 (6.9)
3. พักอาศัยกับเพื่อน	0 (0)	2 (.8)	11 (5.7)	13 (1.7)
4. พักอาศัยกับแฟน	2 (.7)	0 (0)	7 (3.6)	9 (1.2)
5. พักอาศัยกับญาติ(ลุง ป้า น้า อา)	35 (11.7)	37 (14.4)	14 (7.3)	86 (11.5)
6. พักอาศัยคนเดียว	1 (.3)	0 (.0)	4 (2.1)	5 (.7)
รวม	299 (100)	257 (100)	193 (100)	749 (100)
ประสบการณ์การใช้สารเสพติด * สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ				
1. เคยใช้เหล้า เบียร์ ไวน์	117 (90.0)	121 (81.21)	121 (88.32)	359 (86.30)
2. เคยใช้ยาบ้า	3 (2.31)	6 (4.03)	6 (4.38)	15 (3.61)
3. เคยใช้กัญชา	7 (5.38)	16 (10.74)	8 (5.84)	31 (7.45)
4. เคยใช้กาว ทินเนอร์	2 (1.54)	1 (0.67)	1 (0.73)	4 (0.96)
5. เคยใช้ยาไอซ์ เคไอซ์	0 (0)	2 (1.34)	0 (0)	2 (0.48)
6. เคยใช้อื่น ๆ	1 (0.77)	3 (2.01)	1 (0.73)	5 (1.20)
รวม	130 (100)	149 (100)	137 (100)	416 (100)
ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์				
1. เคยมีเพศสัมพันธ์	31 (10.8)	69 (26.8)	138 (71.1)	238 (32.3)
2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	256 (89.2)	188 (73.2)	55 (28.5)	499 (67.7)
รวม	287 (100)	257 (100)	193 (100)	737 (100)
พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย				
1. สวมถุงยางอนามัย	16 (51.6)	46 (65.7)	79 (56.4)	141 (58.5)
2. ไม่สวมถุงยางอนามัย	15 (48.4)	24 (34.3)	61 (43.6)	100 (41.5)
รวม	31 (100)	70 (100)	140 (100)	241 (100)

ผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมมีอายุเฉลี่ย 15.77 ปี (S.D. = 1.22) โดยมีอายุสูงสุด 18 ปี และต่ำสุด 14 ปี อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเฉลี่ย 15.32 ปี (S.D. = 1.05) โดยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุสูงสุด 18 ปี และต่ำสุด 14 ปี เมื่อจำแนกตามลักษณะสถานศึกษาพบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน มีอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกน้อยที่สุดคือ 14.74 ปี (S.D. = 1.28) รองลงมาคือสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีอายุเฉลี่ย 15.32 ปี (S.D. = 1.05) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ และอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกจำแนกตามสถานศึกษา

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน					
ตัวแปร	n	Min.	Max.	Mean	S.D
อายุ	299	14	17	15.22	1.10
อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	23	12	16	14.74	1.28
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน					
ตัวแปร	n	Min.	Max.	Mean	S.D
อายุ	257	14	17	15.51	1.04
อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	59	12	17	15.15	.92
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา					
ตัวแปร	n	Min.	Max.	Mean	S.D
อายุ	193	15	18	16.97	.673
อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	91	12	17	15.57	.990
ภาพรวม					
ตัวแปร	n	Min.	Max.	Mean	S.D
อายุ	749	14	18	15.77	1.220
อายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	173	12	17	15.32	1.050

การศึกษาประสบการณ์การใช้สารเสพติดประเภทเหล้า เบียร์ ไวน์ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด จำแนกตามลักษณะสถานศึกษาผลการวิจัยปรากฏดังนี้

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะสถานศึกษา มีความ

สัมพันธ์กับประสบการณ์การใช้สารเสพติดประเภทเหล้า เบียร์ ไวน์ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ส่วนลักษณะสถานศึกษา กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน ผลการศึกษาแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติดประเภทเหล้า เบียร์ ไวน์ ประสิทธิภาพการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย จำแนกตามลักษณะสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการ และที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา)

ข้อมูลทั่วไป	ลักษณะสถานศึกษา						Chi-squaretest
	สพม.ไม่เข้าโครงการ		สพม.เข้าโครงการ		อาชีวะ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติดประเภทเหล้า เบียร์ ไวน์							
(1) เคยใช้	117	39.1	121	47.1	121	62.7	26.208**
(2) ไม่เคยใช้	182	60.9	136	52.9	72	37.3	
2. ประสิทธิภาพการมีเพศสัมพันธ์							
(1) เคยมีเพศสัมพันธ์	31	10.8	69	26.8	138	71.5	199.819**
(2) ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์	256	89.2	188	73.2	55	28.5	
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด							
(1) เคยใช้	7	36.8	30	85.7	80	78.4	232.373**
(2) ไม่เคยใช้	12	63.2	5	14.3	22	21.6	
4. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด							
(1) สวมถุงยางอนามัย	16	51.6	46	65.7	79	56.4	2.354
(2) ไม่สวมถุงยางอนามัย	15	48.4	24	34.3	61	43.6	

** $P < .01$

การศึกษาอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นจังหวัดเลยจำแนกตามลักษณะสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการ และที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา) พบว่า นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาลักษณะต่างกัน มีระดับอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) ซึ่งหมายความว่าค่าเฉลี่ยของระดับความรู้อย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้วิธีการของ Sheffe's และเมื่อทดสอบความแตกต่างของระดับอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียน จำแนกตามลักษณะสถาน

ศึกษาเป็นรายคู่พบว่า ลักษณะสถานศึกษาต่างๆ มีระดับอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาที่ไม่ได้เข้าโครงการกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา โดยพบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกสูงกว่าสถานศึกษาที่ไม่ได้เข้าโครงการ และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 1 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาที่เข้าโครงการกับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา โดยพบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษามีอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกสูงกว่าสถานศึกษาที่เข้าโครงการรายละเอียดดังตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของวัยรุ่นจังหวัดเลยจำแนกตามลักษณะสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการและที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการอาชีวศึกษา)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม (สถานศึกษา)	15.167	2	7.583	7.394**	<.001
ภายในกลุ่ม (สถานศึกษา)	174.348	170	1.026		
Total	189.514	172			

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามลักษณะสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาที่เข้าโครงการ และที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการอาชีวศึกษา)

ลักษณะสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ไม่เข้าโครงการ	เข้าโครงการ	อาชีวะ
		14.74	15.15	15.57
1. สพม.ไม่เข้าโครงการ	14.74	-	-.413	-.832*
2. สพม.เข้าโครงการ	15.15		-	.419*
3. อาชีวะ	15.57			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การศึกษาระดับความรู้ด้านโรคเอดส์ ของวัยรุ่น จังหวัดเลยจำแนกตามลักษณะสถานศึกษา พบว่า นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาลักษณะต่างกัน มีระดับความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) เมื่อทำการเปรียบเทียบพหุคูณ โดยใช้วิธีการของ Sheffe's พบว่า ลักษณะสถานศึกษาต่างๆมีระดับคะแนนความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี

จำนวน 3 คู่ ได้แก่ สถานศึกษาที่เข้าโครงการมีระดับคะแนนความรู้เฉลี่ยของนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการ และโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา และโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษา มีระดับคะแนนความรู้เฉลี่ยของนักเรียนสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าโครงการ รายละเอียดดังตารางที่ 6 และ 7

ตารางที่ 6 ระดับความรู้ด้านโรคเอดส์ ของวัยรุ่นจังหวัดเลยจำแนกตามลักษณะสถานศึกษา (สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าโครงการและที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการอาชีวศึกษา)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ระหว่างกลุ่ม (สถานศึกษา)	91.43	2	45.72	19.643**	<.001
ภายในกลุ่ม (สถานศึกษา)	1608.34	691	2.32		
Total	1699.78	693			

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบรายคู่ จำแนกตามลักษณะสถานศึกษา(สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาที่เข้าโครงการ และที่ไม่ได้เข้าโครงการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน และสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการอาชีวศึกษา)

ลักษณะสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ไม่เข้าโครงการ	เข้าโครงการ	อาชีวะ
		6.65	7.49	7.02
1. สพม.ไม่เข้าโครงการ	6.65	-	.849*	.371*
2. สพม.เข้าโครงการ	7.49		-	.478*
3. อาชีวะ	7.02			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล วิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นจังหวัดเลย มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ คือ ลักษณะสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การใช้สารเสพติดประเภทเหา เบียร์ ไวน์ ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด (สารมึนเมา และแอลกอฮอล์) เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่าวัยรุ่นที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอำนวยการอาชีวศึกษา มีประสบการณ์ในการมีเพศสัมพันธ์สูงกว่ากลุ่มสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาทั้งที่เข้าร่วมโครงการและไม่เข้าร่วมโครงการ แต่มีประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ไม่ได้เข้าโครงการฯ สอดคล้องกับงานวิจัยประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของสุชาติ ตรีสิงห์วงศ์⁽¹¹⁾ ศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งพบว่าจากการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนสุขศึกษาโดยวิธีปกติ พบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลดลงกว่ากลุ่มควบคุม ข้อค้นพบชี้ให้เห็นว่าควรมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน โดยเฉพาะในเรื่องปัจจัยที่นำไปสู่ความเสี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ ผลเสียของการใช้แอลกอฮอล์ที่อาจนำไปสู่

ความเสี่ยงด้านเพศอย่างครอบคลุม และต่อเนื่องในสถานศึกษาในทุกสังกัด นอกจากนี้จากการศึกษาที่พบว่านักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาต่างกัน มีระดับอายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มอื่น แสดงให้เห็นว่าการให้ความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยในสถานศึกษานั้นต้องมีการดำเนินการในทุกระดับชั้น เนื่องจากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้น การให้ความรู้เกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย และการป้องกันต่าง ๆ ที่ถูกต้องแต่เนิ่น ๆ จะช่วยชะลอการมีเพศสัมพันธ์ลงได้นอกจากนี้ผลการศึกษาที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือพบว่าวัยรุ่นในสถานศึกษาที่มีประเภทการพักอาศัยโดยพักอาศัยกับบิดามารดา/บิดาหรือมารดา มีประสบการณ์การเคยมีเพศสัมพันธ์น้อยกว่ากลุ่มอื่น จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลให้ความรู้ตลอดจนการสื่อสารเรื่องเพศอย่างถูกต้องและเหมาะสมแก่วัยรุ่น เพราะสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่จะช่วยบ่มเพาะวัยรุ่นให้มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งได้

และจากการศึกษาที่พบว่าสถานศึกษาที่มีลักษณะต่างกันมีระดับความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า เมื่อพิจารณาข้อมูลพบว่านักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่า

นักเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันวิสาข์ บัวลอย และคณะ⁽¹²⁾ ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยผลวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา มีความรู้มากกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติข้อมูลแสดงให้เห็นว่าควรมีการขยายผลโครงการจัดกระบวนการสอนเพศศึกษารอบด้านไปยังสถานศึกษาอื่นๆ อย่างครอบคลุม และกิจกรรมหรือการส่งเสริมความรู้ต่างๆ ควรจะต้องมีข้อมูลที่เน้นทั้งการไม่มีเพศสัมพันธ์ (Abstinence) และการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย ทั้งนี้กลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์ควรเน้นการชะลอหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ ส่วนกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์ต้องเน้นทางเลือกต่างๆ ในการป้องกัน และการเข้าถึงวิธีการป้องกันต่างๆ ได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีได้รับความกรุณาและคำแนะนำอย่างดียิ่งจาก คุณจุรีรัตน์ ประवालัญญกร และคณะ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำในการทำงานวิจัยฉบับนี้ทุกขั้นตอน ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัย และรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัยที่จะช่วยให้การทำงานในหน้าที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทีมงานสหวิชาชีพคลินิกยาต้านไวรัสและคลินิกวัยรุ่น โรงพยาบาลผาขาวทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและแบ่งปันความรู้วิชาการที่เป็นประโยชน์ต่างๆ ผู้วิจัย ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

เอกสารอ้างอิง

1. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. อนามัยเจริญพันธุ์น่าชีวิต [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2557]. เข้าถึงได้จาก <http://www.science.cmru.ac.th>
2. สำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. ก้าวสู่อำเภออนามัยการเจริญพันธุ์

- [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2557]. เข้าถึงได้จาก <http://rh.anamai.moph.go.th/home.html>
3. กรมการปกครอง ทะเบียนราษฎร. ข้อมูลประชากรกลางปี 2557; 2557. (เอกสารอัดสำเนา)
 4. สำนักงานอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 25 มกราคม 2557]. เข้าถึงได้จาก <http://rh.anamai.moph.go.th/home.html>
 5. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเลย. รายงานสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นและเยาวชนจังหวัดเลย; 2556-2557; 2557. (เอกสารอัดสำเนา)
 6. สุชิน เหลืองอุทัยรัตน์. รายงานสถานการณ์เอดส์จังหวัดเลย; 2556.
 7. สุชิน เหลืองอุทัยรัตน์. รายงานสถานการณ์การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จังหวัดเลย; 2556.
 8. สมศักดิ์ สีดากุลฤทธิ์. รายงาน Child watch; 2552.
 9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย เขต 19. รายงานผลการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสถานศึกษาเพื่อจัดกระบวนการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน ปีที่ 1; 2554.
 10. องค์การแพธ. คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 29 มกราคม 2557]. เข้าถึงได้จาก <http://www.http://www.teenpath.net>
 11. สุชาติา ตรีสิงห์วงศ์. งานวิจัยประสิทธิภาพโปรแกรมสุขศึกษาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2559]. เข้าถึงได้จาก <http://hp.anamai.moph.go.th/>
 12. วันวิสาข์ บัวลอย, มณีรัตน์ ธีระวิวัฒน์. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2559]. เข้าถึงได้จาก <https://www.tci-thaijo.org/>